

bovenhoek zit schrijlings op een balk een jongeling. Hij laat den hamer even rusten en staart droomverloren in den hemel. De jeugd: lenteverlangen en heimwee naar zon, liefde en vervulling van idealen. . . . Onder hem heft een forsche man in de volle kracht van zijn leven een geschaafden stam. In den rechterbovenhoek, de man op rijperen leeftijd, zwaargeschouderd, nog werkzaam, maar reeds buigen de lasten hem den rug en hij laat de bijl even rusten. Onder hem de grijsaard, het kale hoofd neigend, moeizaam zich bukkend en gereed in het graf te dalen. In een studie tot dit werk had Egger-Lienz eerst een achtergrond van balken gekozen. Later nam hij als achtergrond slechts een wijde lucht boven vaag aangegeven bergtoppen, waartegen zijn figuren als vrije silhouetten staan en daardoor zich scherper afteekenen, maar waarmede tevens de gebondenheid verloren ging. M.i. is Egger Lienz er volkomen in geslaagd op dit doek het leven te symboliseeren. Alle levensperioden werken mede het huis op te bouwen en uit de vrouw zullen de nieuwe generaties geboren worden.

Heeft de schilder in dit doek niet verzinnebeeld de eeuwige levenswet, waaraan alle leven ondergeschikt is: „Opstaan, blinken en verzinken is het lot van iederen dag”. Ook van ieder leven? Het is slechts ontkiemen, opbloeien, zich ontplooien en verwelken.

Liebermann's bekende spreuk „Teekenen is weglaten”, zou Egger Lienz niet willen onderschrijven. Hij meent, dat een motief alle andere in zich moet opnemen, absorbeeren. Niet door weglating, maar door verdichting krijgt een motief variatie.

In dit werk heeft men zes variatie's, die elkaar geheel aanvullen, maar slechts één motief. Max Klinger heeft daarentegen tallooze motieven en geschiedenissen op één doek gebracht. Daarom noemt Egger Lienz een dergelijk schilderij geen eenheidswerk, maar „huzarensla”.

Uit 1907 dateert ook nog „de Wijwaternemende boer”. In de open deur staat uitgesneden tegen de lucht de massale figuur van den boer. Met de linkerhand heeft hij de deur geopend, de rechter doopt hij in het wijwaterbakje. Symbool van diepe godsvrucht en eerbied bij het betreden zijner woning. Geheel in bruinen toon is dit uiterst stoere werk een fraaie proeve van zijn monumentalen stijl. In de „Maaiers”, een paar jaar later ontstaan, (1908), schijnt Egger Lienz in zekeren zin een schrede terug te gaan op zijn colorietvereenvoudiging en streven naar monumentaliteit. Daarin treedt ook een onloochebare invloed van het impressionisme naar voren. De kleur is rijker en het motief schilderachtiger opgevat. Meesterlijk is de uitvoering der bewegingsmotieven.

De beide zeer belangrijke werken uit 1909 „Doodendans” en „Haspinger (1809)” voeren ons terug naar den Tyroler onafhankelijkstrijd, waarvan de honderdjarige herdenking bij de geheele bevolking beelden uit het verleden wakker riep. Deze beide werken zijn geen novellistische scènes meer, zooals